

KLASA: 011-02/22-04/11
URBROJ: 376-08-22-01
Zagreb, 3. studenog 2022.

-javna objava-

Predmet: Stručno mišljenje o mogućnosti uvođenja usklađenja cijena javnih komunikacijskih usluga s godišnjom stopom inflacije

Sukladno članku 16. stavku 1. točki 34. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22; dalje: ZEK) Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) daje mišljenje vezano za mogućnost usklađivanja cijena javnih komunikacijskih usluga s godišnjom stopom inflacije (indeksacija cijena).

a) Uvođenje mogućnosti indeksacije cijena i pravo raskida bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid ugovorne obveze

Sukladno članku 140. stavku 1. ZEK-a, prava i obveze između operatora javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga i krajnjih korisnika tih usluga uređuju se njihovim međusobnim ugovorom. Ugovor mora sadržavati odredbe koje su utvrđene zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača te drugim posebnim propisima. Sastavni dio ugovora čine uvjeti poslovanja koji obuhvaćaju opće uvjete, posebne uvjete pružanja usluga i cjenik usluga za koje se taj ugovor sklapa.

Sukladno navedenom, HAKOM smatra da operator koji namjerava uvesti indeksaciju cijena treba tu mogućnost predvidjeti u svojim općim uvjetima poslovanja. Također, operator mora u posebnim uvjetima pružanja pojedinih usluga i u cjeniku tih usluga predvidjeti da se na dotičnu uslugu primjenjuje indeksacija cijena.

Sukladno članku 145. stavcima 7. i 8. ZEK-a, krajnji korisnik ima pravo na raskid ugovora bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid ugovorne obveze ukoliko su izmjene ugovornih uvjeta nepovoljnije za krajnjeg korisnika.

Operator koji namjerava u svoje opće uvjete i posebne uvjete pružanja usluga ugraditi odredbu o indeksaciji cijena mora korisnicima omogućiti raskid ugovora bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid ugovorne obveze, u roku od dva mjeseca od dana dostave obavijesti o tim izmjenama.

Operator može istovremeno s izmjenom općih uvjeta izmijeniti i posebne uvjete pružanja usluga. U tom slučaju krajnji korisnici imaju pravo na raskid bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid ugovorne obveze u roku od dva mjeseca od dana dostave obavijesti o tim izmjenama.

Međutim, ako operator ne mijenja u istom trenutku opće uvjete i posebne uvjete pružanja usluga, tada krajnji korisnici imaju pravo na raskid ugovora bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid ugovorne obveze i nakon obavijesti o izmjeni općih uvjeta i nakon obavijesti o izmjeni posebnih uvjeta pružanja usluga koji su za njih relevantni.

Obavijest o tome da ugovor podliježe indeksaciji cijene mora se nalaziti i u sažetku iz članka 140. stavka 6. ZEK-a.

Sukladno praksi utvrđenoj u presudi Suda Europske unije u predmetu C-326/14, krajnji korisnici koji su o uvođenju indeksacije cijena obaviješteni na gore navedeni način i koji nisu iskoristili svoje pravo na raskid bez naknade, odnosno koji su sklopili ugovor u kojem je predviđena mogućnost indeksacije cijene, neće imati pravo na raskid bez naknade ako operator za vrijeme obveznog trajanja ugovora poveća cijenu sukladno pravilu o indeksaciji cijena.

b) Sadržaj odredbe o indeksaciji cijena

Potrebno je u općim uvjetima poslovanja jasno i nedvosmisleno propisati da se cijene usklađuju s indeksom, neovisno ide li on u korist ili na štetu operatora. Indeksacija se mora temeljiti na Indeksu potrošačkih cijena koji Državni zavod za statistiku (dalje: DZS) objavljuje u siječnju i koji obuhvaća cijelu proteklu godinu. Relevantan je godišnji prosjek cijena dobara i usluga za osobnu potrošnju. Kako bi se osigurala pravna sigurnost, indeksaciju cijena je potrebno na godišnjoj razini provesti najkasnije 90 od dana objave DZS-a.

U svrhu poštivanja načela obveznog prava o promijenjenim okolnostima (*rebus sic stantibus*), operator mora predvidjeti maksimalni godišnji postotak indeksacije cijene koji je moguće primijeniti bez prava na raskid bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid ugovorne obveze te omogućiti raskid bez navedene naknade za svaki iznos iznad maksimalnog godišnjeg postotka.

Operator može predvidjeti da u slučaju rasta indeksa cijena ne mora povisiti cijene, odnosno da ih ne mora povisiti u maksimalnom iznosu. Međutim, kada operator odluči povisiti cijene to mora učiniti za sve tarife za koje je indeksacija predviđena u posebnim uvjetima i u jednakom postotku za sve ugovore za koje je predviđena indeksacija cijena, kako ne bi došlo do diskriminacije različitih kategorija korisnika obuhvaćenih indeksacijom cijena.

Operator može predvidjeti minimalni prag indeksacije cijena, ispod kojega se ona ne primjenjuje.

U slučaju pada indeksa operator mora primijeniti odredbu o indeksaciji, osim ako je ona ispod minimalnog praga.

c) Odnos mišljenja prema propisima o zaštiti potrošača

Imajući u vidu da je HAKOM ovlašten na davanje stručnih mišljenja isključivo iz područja ZEK-a, ovo mišljenje ne prejudicira stav tijela nadležnih za primjenu Zakona o zaštiti potrošača (NN br. 19/22) na pitanje indeksacije cijena.

Ovo stručno mišljenje objavit će se na internetskoj stranici HAKOM-a.

RAVNATELJ
mr.sc. Miran Gosta
(elektronički potpisala ovlaštena osoba)

Dostaviti:

1. Objava na internetskim stranicama HAKOM-a
2. U spis

